

Dosarul nr. 1ra-748/22
1-18030280-01-1ra-18052022

Curtea Supremă de Justiție
D E C I Z I E

12 decembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componență:
Președinte - Plămădeală Ghenadie
Judecători - Cobăneanu Ala, Bejenaru Iurie,
Craiu Nicolae, Pitic Mariana

Judecând fără citarea părților, în baza materialelor cauzei, admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de Circumscripție Bălți, *Gavdiuc Valentina*, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 18 februarie 2022, în cauza penală de învinuire a lui

Grisman Liliana xxxxx, născută la xxxx,
originară din xxxxx

în comiterea infracțiunii prevăzute art. 186 alin. (2), lit. d) Cod penal.

Termenii de examinare:
prima instanță: 26.06.2018 – 20.11.2018;
instanța de apel: 12.07.2018 – 10.07.2019;
instanța de recurs ordinar: 02.10.2019 – 10.12.2019;
instanța de apel: 20.01.2020 – 22.09.2020;
instanța de recurs ordinar: 24.11.2020 – 16.11.2021;
instanța de apel: 23.12.2021 – 18.02.2022;
instanța de recurs: 18.05.2022 – 12.12.2022.

Asupra motivelor invocate în recurs, în baza materialelor cauzei penale, Colegiul penal lărgit

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Bălți, sediul Central din 20 noiembrie 2018, *Grisman Liliana* a fost recunoscută vinovată în comiterea infracțiunii prevăzute de art.186 alin.(2), lit. d) Cod penal, și în baza acestei Legi cu aplicarea prevederilor art.364¹ alin.(8) Cod de procedură penală, a fost condamnată la pedeapsa sub formă de amendă în mărime - **1000** (una mie) unități convenționale, ceea ce constituie - **50000** (cincizeci mii) lei.

În temeiul art. art. 85, 87 Cod penal, pentru cumul de sentințe, i-a fost stabilită pedeapsa definitivă - **4** (patru) ani și **8** (opt) luni închisoare, cu privarea de dreptul de a exercita activitate ce ține de administrarea surselor financiare pe un termen - **3** ani, pedeapsa cu închisoarea fiind

suspendată condiționat pe un termen de probă - **3** ani, și amendă în mărime - **1000** unități convenționale, ceea ce constituie - **50000** lei, ce urmează a fi executate separat.

2. Pentru a pronunța sentința, instanță de fond a reținut ca fiind constatate următoarele circumstanțe de fapt:

Grisman Liliana a fost recunoscută vinovată și condamnată pentru faptul că, acționând cu intenție și din interes material, urmărind scopul sustragerii bunurilor altei persoane, la 08 mai 2018 pe timp de zi, aflându-se în incinta market-ului „Linella – 17” din mun. Bălți, str. Bulgară 136, folosindu-se de faptul că nu este observată de nimeni, prin acces liber a sustras pe ascuns de pe rafturi diferite produse, și anume: un pachet de semințe „San Sanîci” la preț 9,69 lei, condimente „Every Day” 3 bucăți la preț de 9,40 lei fiecare, în total 28,20 lei; fulgi de ovăz „Casca-Minutca” 5 bucăți la preț de 5,45 lei fiecare, în total 27,45 lei; săpun de rufe „Duru” 1 bucată la preț de 28,99 lei; anti mucegai „Sano” 3 bucăți la preț de 58,99 lei fiecare, în total 176,97 lei; soluție pentru veselă „Morning Fresh” 2 bucăți la preț de 32,79 lei fiecare, în total 65,58 lei; gel de duș „Nivea” 1 bucată la preț de 78,99 lei; absorbante „Carefree” 1 bucată la preț de 39,49 lei; clătitor de gură „Listerine” 1 bucată la preț 48,99 lei, clătitor de dinți „Sensodyne” 1 bucată la preț 92,99 lei; periuță de dinți „Paradontax” 1 bucată la preț de 67,79 lei; periuță de dinți „Colgate” 1 bucată la preț de 55,99 lei; șampon „Syoss” 2 bucăți la preț de 47,99 lei fiecare, în total 95,98 lei; deodorant „Dove” 2 bucăți la preț de 54,99 lei fiecare, în total 109,98 lei; spumă „Nivea” 1 bucată la preț de 54,99 lei; șampon „Gliss Kur” 1 bucată la preț de 54,99 lei; deodorant „Rexona” 1 buc la preț de 49,99 lei; șampon „Syoss” 1 bucată la preț de 47,99 lei; aparat de ras „Dorco Shai” 1 bucată la preț de 184,99 lei; deodorant „Nivea” 1 bucată la preț de 51,99 lei; gel de ras „Nivea” 1 bucată la preț de 77,99 lei; pastă de dinți „Colgate” 1 bucată la preț de 37,49 lei; șampon „Clear” 3 bucăți la preț de 91,99 lei fiecare, în total 275,97 lei; deodorant spray „Nivea” 1 bucată la preț de 51,99 lei; gel de duș „Nivea” 2 bucăți la preț de 52,99 lei fiecare, în total 105,98 lei; balsam „Syoss” 3 bucăți la preț de 80,99 lei fiecare, în total 242,97 lei; deodorant „Dove” 1 bucată la preț de 54,99 lei; tampoane „OB” 1 bucată la preț de 54,99 lei; loțiune „Nivea” 1 bucată la preț de 65,99 lei; deodorant „Rexona” 4 bucăți la preț de 49,99 lei fiecare, în total 199,96 lei; deodorant stick „Rexona” 1 bucată la preț de 49,99 lei; soluție „Vanish” 2 bucăți la preț de 61,49 lei fiecare, în total 122,98 lei; soluție „Vanish” lichid 1 bucată la preț de 61,49 lei; gel de ras „Nivea” 1 bucată la preț de 77,99 lei; spumă de ras „Nivea” 1 bucată la preț de 54,99 lei; deodorant „Nivea” 2 bucăți la preț de 51,99 lei fiecare, în total 103,98 lei; deodorant „Dove” 2 bucăți la preț de 54,99 lei fiecare, în total 109,98 lei; gel de ras „Nivea” 1 bucată la preț de 77,99 lei; gel de duș „Palmolive” 1 bucată la preț de 70,99 lei; detergent „Frosch” 1 bucată la preț de 27,99 lei; balsam de ras „Nivea” 2 bucăți la preț de 130,99 lei fiecare, în total 261,98 lei; soluție pentru veselă 2 bucăți la preț de 32,79 lei fiecare, în total 65,58 lei; vopsea „Palette” 3 bucăți la preț de 48,99 lei fiecare, în total 146,97 lei; gel-ceară „Taft” 2 bucăți la preț de 70,99 lei fiecare, în total 141,98 lei; burete „Freken Bock” 1 bucată la preț de 19,99 lei; condiționer

„Semana” 1 bucată la preț de 56,49 lei; cana „Nordic” 2 bucăți la preț de 31,99 lei fiecare, în total 63,98 lei; ceai „Lipton” 1 bucată la preț de 29,99 lei. Astfel i-a cauzat întreprinderii SRL „Moldretailgroup”, reprezentant M. Suleac, o daună în proporții considerabile în sumă totală de **4163,49** lei, eschivându-se cu bunurile sustrase de la locul infracțiunii.

Tot ea, *Grisman Liliana*, la 22.04.2018 pe timp de zi, aflându-se în incinta market-ului „Linella-17”, amplasat pe str. Bulgară 136 mun. Bălți, continuându-și acțiunile criminale, acționând cu intenție și urmărind scopul sustragerii bunurilor altei persoane, folosindu-se de faptul că nu este observată de nimeni, prin acces liber a sustras pe ascuns de pe rafturi diferite produse, și anume: icre cu crevete 1 bucată la preț de 42,99 lei; mezel „Mortadella” cu olive 1 bucată la preț de 39,99 lei; gel de duș „Nivea Hidratant” 1 bucată la preț de 78,99 lei; balsam „Syoss” 3 bucăți la preț de 80,99 lei fiecare, în total 242,97 lei; șampon „Clear” 1 bucată la preț de 91,99 lei; pastă de dinți „Splat” 1 bucată la preț de 45,99 lei; cremă pentru față „CJ Bio” 1 bucată la preț de 58,99 lei; bomboane „Iarche” 1 pachet la preț de 14,99 lei; brânză topită „President” la preț de 33,79 lei; salam „Codru” 0,374 gr. la preț de 46,07 lei; spată de porc dezosată „Natur” 4,58 kg. la preț de 357 lei; friptură de porc „Natura” 4,064 kg la preț de 363,69 lei; ridiche 0,896 gr. la preț de 17,91 lei.

Astfel i-a cauzat întreprinderii SRL „Moldretailgroup”, reprezentant M. Suleac, o daună în proporții considerabile în sumă totală de **1469,97** lei, eschivându-se cu bunurile sustrase de la locul infracțiunii.

Tot ea, *Grisman Liliana*, la 28.04.2018 pe timp de zi, aflându-se în incinta market-ului „Linella – 17”, amplasat pe str. Bulgară 136 mun. Bălți, acționând cu intenție directă și urmărind scopul sustragerii bunurilor altei persoane, folosindu-se de faptul că nu este observată de nimeni, prin acces liber a sustras pe ascuns de pe rafturi diferite produse, și anume: vopsea „Palette” 2 bucăți la preț de 59,99 lei fiecare, în total 120 lei; condimente „Rolton” 1 bucată la preț de 19,99 lei; bere „Tuborg” 1 buc la preț de 17,99 lei; soluție pentru mobilă „Brait” 1 buc la preț de 45,49 lei; soluție pentru veselă „Morning Fresh” 1 bucată la preț de 32,79 lei; cremă de față „CJ Elio” 1 bucată la preț de 58,99 lei; set pentru manichiură 1 buc la preț de 64,99 lei; anticalcar 1 bucată la preț de 64,99 lei; gambe de găină 2,024 kg la preț de 88,02 lei; safalade „Porcovită” 1,216 kg la preț de 121,95 lei; tocătură de găină masa 0,988 gr. la preț de 67,17 lei; friptură de porc masa 2,824 kg la preț de 252,72 lei; servelat cu coniac masa 0,324 gr. la preț de 40,50 lei; saleami „Premium” masa 0,324 gr. la preț de 48,76 lei; crenvurști „Lacta” masa 0,696 gr. la preț de 72,03 lei; friptură de porc masa 1,180 kg la preț de 105,60 lei; mango masa 0,372 gr. la preț de 22,32 lei; brânză „Prezident” 1 buc la preț de 26,29 lei; condimente „Rolton” 1 buc la preț de 5,29 lei. Astfel i-a cauzat întreprinderii SRL „Moldretailgroup”, reprezentant M. Suleac, o daună în proporții considerabile în sumă totală de **1276** lei, eschivându-se cu bunurile sustrase de la locul infracțiunii.

Tot ea, *Grisman Liliana*, la 06.05.2018 pe timp de zi, aflându-se în incinta market-ului „Linella – 17”, amplasat pe str. Bulgară 136 mun. Bălți, acționând cu intenție directă și urmărind scopul sustragerii

bunurilor altei persoane, folosindu-se de faptul că nu este observată de nimeni, prin acces liber a sustras pe ascuns de pe rafturi diferite produse, și anume: vin „Isabella” 2 bucăți la preț de 35,99 lei fiecare, în total suma de 71,98 lei; deodorant „Rexona” 1 bucată la preț de 49,99 lei; tampoane „OB” 1 bucată la preț de 54,99 lei; periuță de dinți „Paradontax” 1 bucată la preț de 67,79 lei; deodorant „Rexona” 2 bucăți la preț de 49,99 lei fiecare, în total 99,98 lei; set de farfurii „Prostand” 1 bucată la preț de 17,99 lei; cafea „Jardin” 1 bucată la preț de 63,99 lei; semințe „San Sanici” 1 bucată la preț de 9,69 lei, vin „Cabernet” la preț de 35,99 lei; condimente „Rolton” la preț de 59,97 lei; bere „Tuborg” 1 bucată la preț de 17,99 lei; semințe „San Sănici” 1 bucată la preț de 9,69 lei; bere „Tuborg” 1 bucată la preț de 17,99 lei; șervețele „Freken Bok” 1 bucată la preț de 34,49 lei; folie de aluminiu 1 bucată la preț de 20,60 lei; cană „Nordic” 1 bucată la preț de 31,99 lei; șervețele umede 1 bucată la preț de 11,29 lei; crenvurști de vită 1,276 kg la preț de 132,69 lei; safalade „Porcovită” 1,276 kg la preț de 127,97 lei; salam „Moldovenesc” 0,476 gr la preț de 58,07 lei; spată de porc 3,078 kg la preț de 240 lei; spată de porc 3,078 kg la preț 240,05 lei; costiță de porc la preț de 169,18 lei; friptură de porc 1,816 kg la preț de 162,51 lei; fileu de găină 2.000 kg la preț de 123,98 lei; fileu de găină 3.104 kg la preț de 192.42 lei.

Astfel, căuzând întreprinderii SRL „Moldretailgroup”, reprezentant M. Suleac, o daună în proporții considerabile în sumă totală de **2123,34** lei, eschivându-și cu bunurile sustrase de la locul infracțiunii.

Prin urmare, în perioada 22.04.2018 - 08.05.2018 *Grisman Liliana* a sustras bunuri în valoare totală de **9032,80** lei.

Astfel, prin acțiunile sale intenționate *Grisman Liliana* a comis infracțiunea prevăzută de art. 186 alin. (2), lit. d) Cod penal conform indicilor calificativi – „*furtul, adică sustragerea pe ascuns a bunurilor altei persoane, cu cauzarea de daune în proporții considerabile.*”

3. Împotriva sentinței a declarat apel procurorul în Procuratura mun. Bălți, *Oxana Muntean*, prin care a solicitat casarea acesteia și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Lilianeii *Grisman*, recunoscută vinovată de comiterea infracțiunii prevăzute de art.186 alin.(2), lit. d) Cod penal, a-i stabili pedeapsa de 2 ani închisoare.

În temeiul art.85 Cod penal, prin cumul parțial de sentințe, a-i stabili Lilianeii *Grisman* pedeapsa definitivă de 4 ani și 3 luni închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis pentru femei, cu privarea de dreptul de a exercita activitate ce ține de administrarea surselor financiare pe un termen de 3 ani.

3.1 În motivarea cererii de apel procurorul a invocat că, instanța de fond examinând cauza penală în baza art.364¹ Cod de procedură penală corect a apreciat circumstanțele de fapt și de drept, calificând acțiunile infracționale ale Lilianeii *Grisman* în baza art.186 alin. (2), lit. d) Cod penal, însă a aplicat acesteia pedeapsa cu amendă, pe care a considerat-o prea blândă și contrară prevederilor art.75 Cod penal.

A mai indicat procurorul că, instanța de fond nu ar fi ținut cont de faptul că inculpada anterior a fost condamnată în baza art.190 alin.(2) Cod

penal la 4 ani închisoare, cu suspendarea executării pedepsei pe un termen de probă de 3 ani conform art.90 Cod penal, însă aceasta, fiind în termenul de probă, fiind predispusă la activitate infracțională, a mai comis o infracțiune contra patrimoniului.

Reieșind din circumstanțele cazului și ținând cont de scopul pedepsei penale, procurorul a opinat că scopul pedepsei penale de reeducare a inculpatei va putea fi atins numai prin aplicarea unei pedepse privative de libertate, iar pedeapsa aplicată acesteia este vădit neproportională acțiunilor inculpatei și urmărilor produse.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 10 iulie 2019 apelul procurorului a fost admis, casată sentința în partea stabilirii pedepsei, rejudecată cauza în această parte și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care:

Grisman Liliana a fost condamnată în baza art.186 alin.(2) lit. d) Cod penal la **2** ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis pentru femei.

În temeiul art. 85 alin.(1) Cod penal, pentru cumul de sentințe, s-a adăugat parțial pedeapsa stabilită prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 21 decembrie 2016, fiindu-i stabilită pedeapsa definitivă de **4** ani și **6** luni închisoare, cu privarea de dreptul de a exercita activitate ce ține de administrarea surselor financiare pe un termen de **3** ani, cu suspendarea condiționată a executării pedepsei cu închisoarea pe un termen de probațiune de 3 ani.

În rest sentința a fost menținută.

5. Procurorul în Procuratura de circumscripție Bălți, *Lilia Prisacari* a declarat recurs ordinar invocând prevederile art.427 alin.(1), pct. 10) Cod de procedură penală, a solicitat casarea deciziei instanței de apel în partea stabilirii pedepsei, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fie exclusă aplicarea prevederilor art.90 Cod penal în privința inculpatei *Grisman Liliana*.

6. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 10 decembrie 2019, a fost admis recursul ordinar declarat, casată parțial decizia Colegiului penal a Curții de Apel Bălți din 10 iulie 2019 în partea stabilirii pedepsei inculpatei și dispusă rejudecarea cauzei în această parte în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

În rest dispozițiile deciziei recurate au fost menținute.

7. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 22 septembrie 2020, apelul procurorului a fost admis, casată sentința în partea stabilirii pedepsei, rejudecată cauza în această parte și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care *Grisman Liliana* a fost condamnată în baza art.186 alin.(2), lit. d) Cod penal la **2** ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis pentru femei.

În temeiul art.85 alin.(1) Cod penal, pentru cumul de sentințe, s-a adăugat parțial pedeapsa stabilită prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 21 decembrie 2016, i-a fost stabilită pedeapsa definitivă de **4** ani și **3** luni închisoare, cu executarea în penitenciar de tip semiînchis

pentru femei, cu privarea de dreptul de a exercita activitate ce ține de administrarea surselor financiare pe un termen de **3** ani.

8. Decizia instanței de apel a fost atacată cu recurs ordinar de către avocatul *Duca Denis* în numele inculpatei, prin care, invocând prevederile art.427 alin.(1), pct. 6) și 10) Cod de procedură penală, a solicitat casarea acesteia, cu remiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel în alt complet de judecată.

8.1. Avocatul *Chiriac Stela* în numele inculpatei *Grisman Liliana*, în temeiul art.427 alin.(1) pct. 4), 5) și 6) Cod de procedură penală, la fel a contestat decizia instanței de apel cu recurs ordinar, solicitând casarea acesteia, cu remiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel în alt complet de judecată.

9. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 16 noiembrie 2021 au fost admise recursurile ordinare declarate de către avocații *Duca Denis* și *Chiriac Stela* în numele inculpatei *Grisman Liliana*, casată total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 22 septembrie 2020 în cauza penală în privința lui *Grisman Liliana*, cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, într-un alt complet de judecată.

S-a dispus eliberarea din penitenciar a inculpatei *Grisman Liliana* dacă în privința acesteia nu este aplicată măsura preventivă sub formă de arest pe altă cauză sau aceasta nu execută pedeapsa penală în baza altor hotărâri judecătorești.

10. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 18 februarie 2022 apelul procurorului în Procuratura mun. Bălți, *Muntean Oxana* a fost admis din alte motive decât cele invocate, cu casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, după cum urmează:

S-a încetat procesul penal în cauza lui *Grisman Liliana* recunoscută vinovată de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 186 alin.(2), lit. d) Cod penal, cu liberarea acesteia de răspundere penală în temeiul art. 2 alin. (1) din Legea nr. 243 din 24 decembrie 2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova.

10.1. Pentru a se pronunța, instanța de apel a considerat că, instanța de fond a dat o apreciere corectă probelor și circumstanțelor cauzei penale, examinând probele administrate din punct de vedere a utilității și veridicității lor, sub toate aspectele, complet și în mod obiectiv, călăuzindu-se de Lege, încadrând just acțiunile inculpatei *Grisman Liliana* în baza art.186 alin. (2), lit. d) Cod penal, după indicii calificativi - „*furtul, adică sustragerea pe ascuns a bunurilor altei persoane, cu cauzarea de daune în proporții considerabile*”.

Argumentele expuse de instanța de fond și motivele din sentință, pentru a evita repetări inutile, instanța de apel le-a însușit, fapt ce vine în corespundere cu jurisprudența CEDO, care în pct. 37 a hotărârii sale în Cauza *Albert vs. România* din 16.02.2010 statuează că, art. 6 par. 1 din Convenție, deși obligația instanței să își motiveze deciziile, acest fapt nu poate fi înțeles ca impunând un răspuns detaliat pentru fiecare argument

(Van de Hurk vs. Olanda, 19 aprilie 1994, pct. 61), cu toate acestea procesul echitabil necesită ca o instanță internă, fie prin însușirea motivelor furnizate de o instanță inferioară, fie prin alt mod, să fie examinat chestiunile esențiale supusă atenției sale.

Instanța de apel a reținut că, prin Decretul Președintelui Republicii Moldova nr.307-IX din 29.12.2021 a fost promulgată Legea nr.243 din 24.12.2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova.

Instanța de apel a constatat că, art.1 din Legea nr.243 din 24.12.2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova expres stabilește că, prezenta lege se aplică condiționat și exclusiv persoanelor bănuite, învinuite și inculpate, precum și persoanelor condamnate, care sunt caracterizate pozitiv pe parcursul executării pedepsei, al perioadei de probațiune sau al termenului de probă și sunt evaluate psihologic ca prezentând risc de recidivă mediu sau redus, dacă persoanele respective cad sub incidența prevederilor art.2-5, 7, 8.

În ședința instanței de apel inculpata *Grisman Liliana* și-a exprimat acordul privind aplicarea în privința sa a Legii privind amnistia și a solicitat încetarea procesului penal în baza Legii cu privire la amnistie, cererea fiind susținută și de avocatul Duca Denis.

Potrivit art.2 alin.(1) din Legea nr.243 din 24.12.2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, procesele penale în privința infracțiunilor săvârșite până la adoptarea prezentei legi, pentru care Codul penal nr.985/2002 prevede drept pedeapsă principală maximă o pedeapsă nu mai aspră decât pedeapsa cu închisoare pe un termen de 7 ani, încetează la faza de urmărire penală sau la cea de judecare a cauzei, cu excepțiile prevăzute de prezenta lege.

Potrivit art.2 alin.(3) al Legii menționate s-a indicat că, încetarea procesului penal conform alin.(1) și (2) are loc cu acordul scris al persoanei bănuite, învinuite sau inculpate.

Instanța de apel a menționat că, prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 22 septembrie 2020 *Grisman Liliana* a fost recunoscută vinovată și condamnată pentru săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.186 alin.(2), lit. d) Cod penal, care prevede ca pedeapsă amenda în mărime de la 650 la 1350 unități convenționale sau munca neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore, sau închisoare de până la 4 ani.

În situația stabilită pe caz privind comiterea de către *Grisman Liliana* a infracțiunii prevăzute de art.186 alin.(2), lit. d) Cod penal, ținând cont de prevederile enunțate, instanța de apel a considerat că careva interdicții în vederea aplicării actului de amnistie nu sunt.

Prin urmare, inculpata *Grisman Liliana* nu cade sub interdicția reglementată la art.6 din prezenta Lege, și-a exprimat acordul privind aplicarea Legii privind amnistia, solicitând încetarea procesului penal.

Din considerentele menționate instanța de apel a considerat necesar încetarea procesului penal în cauza lui *Grisman Liliana* recunoscută

vinovată de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.186 alin.(2), lit. d) Cod penal, cu liberarea acesteia de răspundere penală în temeiul art. 2 alin. (4) din Legea nr. 243 din 24 decembrie 2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova.

11. Legalitatea și temeinicia deciziei instanței de apel este contestată cu recurs ordinar de către procurorul în Procuratura de circumscripție Bălți, *Gavdiuc Valentina*, prin care în temeiul prevederilor art. 427 alin. (1), pct. 6) Cod de procedură penală, a solicitat casarea acesteia, cu dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță, în alt complet de judecată.

11.1. În motivarea cererii de recurs procurorul a indicat următoarele motive:

- hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția și motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii;

- instanța de apel corect a concluzionat faptul că, inculpata Grisman Liliana cade sub incidența Legii nr. 243 din 24 decembrie 2021 privind amnistia, însă incorect a încetat procesul penal în baza art. 186 alin. (2) lit. d) Cod penal, cu liberarea acesteia de răspundere penală;

- recurentul menționează că, unica soluție legală este de a pronunța o sentință (decizie) de condamnare în temeiul art.389 alin.(4), pct.2) Cod de procedură penală - cu stabilirea pedepsei și liberarea de la executarea ei în cazul amnistiei conform art. 107 Cod penal;

- procurorul consideră că decizia instanței de apel din 18 februarie 2022 în privința inculpatei Grisman Liliana în latura încetării procesului penal este una ilegală, afectată de erori de procedură și de drept, și urmează a fi casată pe temeiurile prevăzute la art.427 alin.(1), pct.6) Cod de procedură penală, cu remiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanța de apel, în alt complet de judecată.

12. Judecând recursul ordinar în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal lărgit concluzionează că acesta urmează a fi admis, cu casarea totală a deciziei instanței de apel și dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Conform prevederilor art.435 alin. (1), pct. 2), lit. c) Cod de procedură penală, *judecând recursul, instanța de recurs este în drept să admită recursul și să dispună rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.*

Potrivit art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art. 427 Cod de procedură penală, fiind în drept să judece și în baza temeiurilor neinvocate, fără a agrava situația condamnaților. Or, art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, prevede că hotărârile instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.

Instanța de recurs poate să intervină în soluția instanței de apel, inclusiv și să o caseze, atunci când se constată comiterea unei erori de drept, care a dus la adoptarea unei hotărâri neîntemeiate, totodată verificând dacă s-a aplicat corect Legea la faptele reținute prin hotărârea

atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material. Apelul este o cale de atac sub aspect de fapt și de drept, întrucât odată exercitat produce un efect devolutiv complet în sensul că provoacă un control integral atât în fapt, cât și în drept în privința persoanelor care l-au declarat.

Potrivit practicii cu privire la judecarea cauzelor penale în ordine de apel și conform art. 414 Cod de procedură penală, *chestiunile de fapt* asupra cărora s-a pronunțat ori trebuia să se pronunțe prima instanță și care, prin apel, se transmit instanței de apel sunt următoarele: dacă fapta reținută ori numai imputată a fost săvârșită ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și, dacă da, în ce împrejurări a fost comisă, în ce constă participația, contribuția materială a fiecărui participant, dacă există circumstanțe atenuante și agravante, dacă probele corect au fost apreciate, dacă toate în ansamblu au fost apreciate de prima instanță prin prisma cumulului de probe anexate la dosar, în conformitate cu art. 101 Cod de procedură penală.

În ce privește *chestiunile de drept* pe care le poate soluționa instanța de apel, acestea sunt: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just, dacă normele de drept procesual sau penal, au fost corect aplicate.

În cazul în care se constată încălcări ale prevederilor legale referitoare la chestiunile menționate, hotărârea instanței de apel urmează a fi desființată, cu trimiterea cauzei la rejudecare, dacă eroarea constatată nu poate fi corectată de instanța de recurs.

Reieșind din temeiurile de drept ale recursului ordinar declarat, se reține că titularul invocă incidența cazurilor de casare prevăzute la pct. 6), alin. (1), art. 427 Cod de procedură penală, potrivit cărora hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția și motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii.

Colegiul penal lărgit menționează că obiect de examinare a instanței de recurs îl reprezintă doar chestiunea privind aplicarea Legii nr. 243 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova.

Verificând și analizând decizia instanței de apel, raportat la argumentele recurentului, Colegiul a reținut că acestea și-au găsit confirmare și statuează că instanța de apel și-a motivat soluția contradictoriu și partea descriptivă nu corespunde dispozitivului hotărârii.

Colegiul penal lărgit menționează că la întocmirea unei hotărâri, instanța trebuie să îndeplinească cerințele art. 394 Cod de procedură penală și să soluționeze toate chestiunile prevăzute în art. art. 385 și 397 Cod de procedură penală.

Potrivit art. 384 alin. (3) Cod de procedură penală, sentința instanței de judecată trebuie să fie legală, întemeiată și motivată, iar conținutul ei se expune în mod consecvent, astfel ca noua situație să decurgă din cea anterioară și să aibă legătură logică cu ea.

Totodată, potrivit art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, decizia instanței de apel trebuie să cuprindă printre altele și motivele adoptării soluției date.

La caz, prima instanță a examinat învinuirea adusă în fond și a adoptat soluția de condamnare a lui *Grisman Liliana*, în baza art. 186 alin. (2), lit. d) Cod penal, cu aplicarea prevederilor art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, la pedeapsă penală sub formă de amendă în mărime - **1000** unități convenționale, ceea ce constituie - **50000** lei,

Conform art. art. 85, 87 Cod penal, pentru cumul de sentințe, i-a fost stabilită pedeapsa definitivă - **4** ani și **8** luni închisoare, cu privarea de dreptul de a exercita activitate ce ține de administrarea surselor financiare pe un termen - **3** ani, pedeapsa cu închisoarea fiind suspendată condiționat pe un termen de probă - **3** ani, și amendă în mărime - **1000** unități convenționale, ceea ce constituie - **50000** lei, pedepse ce urmează a fi executate separat.

Criticând netemeinicia sentinței, apel a declarat procurorul în procuratura mun. Bălți, Oxana Muntean, prin care a solicitat casarea acesteia și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Lilianeii Grisman, recunoscută vinovată de comiterea infracțiunii prevăzute de art.186 alin.(2), lit. d) Cod penal, a-i stabili pedeapsa - 2 ani închisoare.

În temeiul art. 85 Cod penal, prin cumul parțial de sentințe, a-i stabili Lilianeii Grisman pedeapsa definitivă - **4** ani și **3** luni închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis pentru femei, cu privarea de dreptul de a exercita activitate ce ține de administrarea surselor financiare pe un termen - **3** ani.

Ulterior, în ședința de judecată a instanței de apel în al treilea set de proceduri, inculpata cu avocatul acesteia, Duca Denis, au solicitat aplicarea Legii nr. 243 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova.

Instanța de apel, prin decizia Curții de Apel Bălți din 18 februarie 2022, a conchis că starea de fapt concordă cu cea de drept, *Grisman Liliana* corect fiind recunoscută vinovată în baza art. 186 alin. (2), lit. d) Cod penal, dispunând - „*încetarea procesului penal în privința lui Grisman Liliana în baza art. 186 alin. (2), lit. d) Cod penal, în temeiul art. 2 alin. (1) din Legea nr. 243 din 24 decembrie 2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova*”.

În acest sens, Colegiul constată că instanța de apel, fără a ține cont de prevederile art. 389 alin. (4), pct. 2) Cod de procedură penală, care prevede că *sentința de condamnare se adoptă cu stabilirea pedepsei și cu liberarea de la executarea ei în cazul amnistiei, conform art. 107 Cod penal*, în dispozitiv a pronunțat incorect soluția de încetare a procesului penal în privința inculpatei *Grisman Liliana* recunoscută vinovată conform art. 186 alin. (2), lit. d) Cod penal, în temeiul art. 2 din Legea nr. 243 din 24 decembrie 2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova.

Colegiul penal notează că, potrivit art. 107 alin. (1) Cod penal - *amnistia este actul ce are ca efect înlăturarea răspunderii penale sau a pedepsei, fie reducerea pedepsei aplicate sau comutarea ei.*

Astfel, ținând cont de faptul că solicitarea de aplicare a actului de amnistie a intervenit la faza de judecare a apelului, instanța urma a adopta și pronunța o hotărâre în conformitate cu prevederile art. 389 alin. (4), pct. 2) Cod de procedură penală, potrivit cărora se adoptă o sentință de condamnare cu stabilirea pedepsei și cu liberarea de executare în cazul amnistiei conform art. 107 Cod penal, deoarece adoptarea unei sentințe de încetare a procesului penal conform art. 391 Cod de procedură penală, este posibilă până la începerea dezbaterilor judiciare în instanță (art. 345 Cod de procedură penală coroborat cu art. 350 Cod de procedură penală), în celelalte cazuri, hotărârea se adoptă în baza art. art. 389-390 Cod de procedură penală.

În același timp art. 391 Cod de procedură penală (*sentința de încetare a procesului penal*), nu prevede că, după ce procedura continuă în mod obișnuit și instanța hotărăște asupra învinuirii înaintate inculpatului, va adopta o sentință de încetare a procesului penal în cazul aplicării actului amnistiei, ca de altfel și al prescripției.

Or, aceste două cazuri de nereabilitare a persoanei, spre deosebire de celelalte situații similare, regăsite în art. 391 Cod de procedură penală, sunt soluționate, după faza ședinței preliminare (art. 332 alin. (5), 384 Cod de procedură penală), doar în cadrul adoptării unei sentințe sau deciziei (instanței de apel) de condamnare, în virtutea esenței sale procedurale și a specificului de a hotărî asupra învinuirii formulate inculpatei în condițiile prescrise la art. art. 389, 394 alin. (1) și (2) și 395 Cod de procedură penală, spre deosebire de cele prevăzute în art. art. 394 alin. (4) și 396 Cod de procedură penală, adică cele proprii unei sentințe de încetare.

Mai mult, prevederile de drept enunțate nu sunt declarate neconstituționale și nici nu contravin reglementărilor internaționale, pentru a fi exceptate și omise, deci urmează a fi aplicate întocmai (art. 1, alin. (1), art. 7 alin. (1) – (8) Cod de procedură penală).

Dat fiind că încălcările normelor procedurale specificate, comise de către instanța de apel, constituie erori de drept prescrise în art. 427 alin. (1), pct. 6) Cod de procedură penală și care nu pot fi corectate de către instanța de recurs, se impune soluția admiterii recursului ordinar, casării totale a deciziei și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

La rejudecarea cauzei, instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care reglementează procedura de rejudecare și limitele acesteia, să se pronunțe corespunzător și în strictă conformitate cu prevederile Legii penale și procesual-penale asupra tuturor circumstanțelor de fapt și de drept ale cauzei și să țină seama de cele invocate în prezenta decizie și nemijlocit de motivele casării acesteia, să înlătore omisiunile admise și să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art. 417 Cod de procedură penală.

13. În conformitate cu art. art. 434, 435 alin. (1), pct. 2), lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit

D E C I D E :

Se admite recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de Circumscripție Bălți, *Gavdiuc Valentina*.

Se casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 18 februarie 2022, în cauza penală în privința lui **Grisman Liliana xxxxx** și se dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune căilor de atac.

Decizia motivată pronunțată la 13 februarie 2023.

Președinte

Plămădeală Ghenadie

Judecători

Cobăneanu Ala

Bejenaru Iurie

Craiu Nicolae

Pitic Mariana